

Конгрес
Українських
Націоналістів

Змагатимеш до поширення сили, слави,
багатства і величі Української Держави

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net

www.cun.org.ua

24 січня 2013 року № 4 (479)

"Вмерли в Новім Заповіті з славою святих"

95-ту річницю битви під Крутами зустрічаємо жагучою потребою відродження українського духу, спрямованого на перемогу добра над злом, вічної і святої ідеї Нації над імперською московською ордою.

Саме під Крутами, за словами Євгена Маланюка, зародився новий тип українця – активного борця за незалежність України. "Українська молодь, яка дня 28 січня 1918 року з піснями виїхала зі столиці України під станцію Крути, – писав Улас Самчук, – щоб там умирати, була першою молоддю світу, що одверто, беззастережно і рішуче стала до боротьби з північною навалюю".

Чин твердої і жертвовної боротьби під Крутами молодих українців з большевицькою імперією лєнінського штибу підхопило покоління Шухевича, Бандери і Стецька, що спрямувало зброю проти сталінського радянського режиму. І тепер, на 23 році Незалежності, стоїмо на порозі третього і можливо остаточного змагу з московською імперією путінсько-чекістського звіря.

Живемо у час, коли влада в Україні узурпована спадкоємцями п'яної матросні муравйовського типу – аморальними і малограмотними суб'єктами із синдромом "вседозволеності", яким протистойть, на жаль, малодієва "грушевська" опозиція, неорганізована, з перевагою власних амбіцій і невідповідністю слів і справ. За ними ж з півночі видніється тінь справжнього модератора протистоянь, зіткнень і перетвілень, метою якого є виставити нашу країну посміховиськом перед світом як неспроможну в національному політикумі поставити державний інтерес понад власними егоїстичними бажаннями.

Тому й за нинішньої влади виконуючий вказівки Москви міністр-українофоб Табачник прибирає з підручників історії згадку про Крути, бо ж "...це місце, де гарячий порив палких юних душ вперто поставив у правильну площину будівництво нашої державності." (г. "Український голос. Орган націоналістичної думки" 1930, №1)

Прислухаємося до слухних зауважень письменника Уласа Самчука (чит. стор. 4), який радить нащадкам ставитися до поняття Крути символічно і з позиції нагальних історичних викликів для Нації в різні епохи.

Що ж сьогодні для нас найважливіше? Як ніколи потребуємо якісної зміни в політикумі – прориву на всі щаблі української влади молодих, звитязних, сміливих і креативних лідерів, людей, спроможних до постійного духовного самовдосконалення, розвитку традиційних національно-християнських і культурних цінностей, європейської освіченості, фахових

знань, дотримання кодексу честі і святого обов'язку в служінні Нації та Українській Державі. Така молодь має прийти не тільки в політику, вона має посісти ключові посади в усіх сферах українського життя.

І тоді жодна митно-союзна, газово-московська пітьма в усіх проявах не матиме сили над нами – духовно молодого, вільного за своїми прагненнями і цілями Нацією особистостей, просвітленою пам'яттю тих, що 95 років тому під Крутами. "Вмерли в Новім Заповіті З славою святих." (Павло Тичина. "Пам'яті тридцяти")

Степан БРАЦЮНЬ

ДЕНЬ ЗЛУКИ

СОБОРНУ УКРАЇНУ – В СОБОРНУ ЄВРОПУ!

20 січня Конгрес Українських Націоналістів разом з національно-патріотичними партіями та громадськими організаціями провів заходи, присвячені Дню Соборності України під гаслом "Соборну Україну – в Соборну Європу!"

Учасники заходів переконані, що українці повинні бути єдині, зокрема у таких питаннях, як державна мова та європейський вибір.

Колона демонстрантів пройшла від Софійського майдану до Європейської площі, де відбулась акція "Соборну Україну – в Соборну Європу!", під час якої молодь символічно приєднала Україну до мапи об'єднаної Європи.

Після цього відбувся мітинг, на якому промовці різко розкритикували чинну владу за дії, що розколюють українське суспільство. Критика в основному стосувалась горезвісного мовного закону та заяв високопосадовців щодо вступу України у Митний союз.

Учасники мітингу вимагають від влади скасувати мовний закон, відмовитись від ідеї приєднання до Митного союзу та активізувати співпрацю із ЄС та НАТО.

ГЕРОЯМ – СЛАВА!

У КАНЕВІ ВШАНУВАЛИ ПОДВИГ ОЛЕКСИ ГІРНИКА

21 січня на Чернечій горі біля Канева представники політичних та громадських організацій національно-патріотичного спрямування відзначили 35-ту річницю подвигу Олексія Гірника. У ніч з 21 на 22 січня 1978 року він спалив себе на Тарасовій горі на знак протесту проти русифікації України радянським режимом.

«Мій протест – це сама правда, а не московська брехня від

початку до кінця, – писав Олексій Гірник в записці, яку він залишив дружині перед смертю. – Мій протест – то пережиття, торттури української нації. Мій протест – то прометеїзм, то бунт проти насилля і поневолення. Мій протест – то слова Шевченка, а я його тільки учень і виконавець...»

Щороку на це святе місце з'їжджаються люди з усієї України, серед них завжди й ак-

тивісти Конгресу Українських Націоналістів. Цього року вшанувати Героя від імені всього членства партії приїхали Голова Спільки офіцерів України, заступник Голови КУНу Євген Лупаков, члени Деснянської та Дніпровської у м. Києві організацій Конгресу. Поклонившись світлій пам'яті батька син Олексі, народний депутат 4 та 5 скликань Євген Гірник.

Вшановуючи героїчний чин Олексія Гірника, промовці відзначали, що сила духу цього Великого сина України запалює серця українців до сьогодні, його подвиг надихає молоде покоління на боротьбу та жорстку відсіч новітнім русифікаторам.

Прес-служба КУНу

4 820102 210017

04

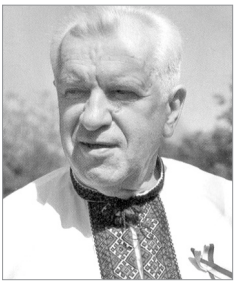
Дорогі читачі! Триває передплата на газету "Нація і держава" на 2013 рік. Інформація про газету міститься в Каталозі видань України на 2013 рік. Наш індекс: 09715. Передплатна ціна: на 1 місяць – 7,01 грн., на 3 місяці – 21,03 грн., на 6 місяців – 42,06 грн., на рік – 84,12 грн. Сподіваємося на солідарність і допомогу!

ВИБОРИ

ГОЛОСУЙТЕ ЗА БОГДАНА БОРОВИЧА

27 січня 2013 року – проміжні вибори до Івано-Франківської обласної ради. Конгрес Українських Націоналістів закликає голосувати за нашого кандидата – Богдана Боровича!

Сьогодні на всіх щаблях влади в Україні бракує досвідчених і водночас патріотичних професіоналів. Саме через це гальмується поступ нашої держави вперед. Але кожні вибори – це шанс змінити долю країни, віддавши свій голос за достойного кандидата.

Богдан Борович – міський голова Івано-Франківська 1994–1998 років, багатолітній член Конгресу Українських Націоналістів, голова його обласної організації, активний громадський діяч, Голова Всеукраїнського Братства ОУН-УПА – гідний вибір для іванофранківців. На посаді мера міста у складні часи на світанку нашої незалежності Богдан Борович показав себе як вправний господарник і дійовий український націоналіст. На всіх посадах, і державних, і політичних, і громадських: мера міста, депутата облради, очільника обласної організації КУНу, – він прислухався до думки людей, переймався їхніми проблемами й працював на їхнє розв'язання.

Багато років поспіль Богдан Борович впроваджує ідеали українського націоналізму в сучасну політику. Як справжній націоналіст, він не тільки декларує високі ідеали, а й утворює їх своєю подвижницькою працею.

Ми переконані, що його досвід, професіоналізм, тверда позиція і патріотизм стануть у пригоді громаді Івано-Франківщини!

Голосуйте за Богдана Боровича – справжнього професіонала й дійового націоналіста!

Головний Провід Конгресу Українських Націоналістів

"Активна громадська позиція Богдана Боровича – це його хрест, який, не зважаючи ні на що, він віддано несе усе своє життя. Знаю, що він має ще багато задумів і прощу Бога, аби благословив пана Богдана у його праці". Софрон Мудрий, єпископ-емерит Івано-Франківської єпархії УГКЦ.

"Богдан Борович – це людина сильна, розумна та з великим досвідом за плечима. Це умілий керівник, який не просто аналізує проблеми, але й чітко бачить шляхи їх вирішення. Саме таких стійких та фахових людей бракує сьогодні у владі". Олесь Доній, народний депутат України, громадський і культурний діяч.

"Все своє життя Богдан Борович присвятив Україні. Він не зрадив у часи комуністичного свавілля, не піддався на жодні спокуси нового часу. І зараз прагне працювати для рідного краю. Тож підтримаймо справжнього патріота!" Дмитро Павличко, поет, громадсько-політичний діяч, Герой України.

"Сьогодні Україна потребує якнайбільше справжніх, щирих українців у владі на всіх рівнях. Тож не втраймо можливості та оберімо до обласної ради істинного патріота рідного краю Богдана Боровича!" Фотій Володимирський, Голова Братства вояків ОУН-УПА Карпатського Краю.

ВТРАТА

УКРАЇНА ПОПРОЩАЛАСЯ ЗІ СВОЇМ ВІРНИМ СИНОМ

Відходять у вічність наші Герої, ті, які дали нам взірєць любові до рідної землі, самопожертви, відданості українській справі.

19 січня 2013 року, на 89-му році життя, відійшов у засвіти багатолітній Голова Всеукраїнського Братства вояків ОУН-УПА, вірний син українського народу Михайло ЗЕЛЕНЧУК. Україна сумує...

Михайло Зеленчук був одним із найяскравіших і найдієвіших представників когорти нескорених, він став містком між поколінням українських повстанців, що зі зброєю в руках виборювали незалежність нашої землі, та молодим поколінням суверенної Української держави.

Він народився 27 вересня 1924 року в галицькій патріотичній родині, виховувався на християнських цінностях і високих моральних ідеалах, в основі яких були безмежна любов до України, відданість нації та боротьбі за її незалежну державу. Тож своє покликання друг Михайло збагнув ще в дитинстві, в юності долучився до національно-визвольних змагань, у лавах Української Повстанської Армії випродовж одинадцяти років зі зброєю в руках боровся за волю України, проти нацистських і ра-

дянських окупантів. Лицарська звиягтя повстанців гартувала дух і незламність, давала сили вистояти на тортурх у гебістських катівнях і в концтаборах ГУЛАГу. Михайло Зеленчук побував у камері смертників, майже 17 років провів у Мордовських концтаборах. Він не зламався, не зневірився і не опустив рук. На Батьківщину повернувся з твердою вірою в те, що незалежна Україна буде, і підпільною працею наближав цей день.

На зорі Незалежності Михайло Зеленчук із ентузіазмом і запалом вклю-

СУМУЄМО РАЗОМ З ВАМИ

Співчуття рідним та близьким, соратникам і побратимам Михайла Зеленчука з приводу його смерті

Життєвий шлях Михайла Юрійовича – приклад героїчного життя-подвигу, надметою якого була Україна – вільна незалежна держава. Нашу глибоку пошану завжди викликатиме боротьба за цю мету від самої юності до самої смерті: із зброєю в руках у роки Другої світової, з ненавистю до окупантів і відданістю вільній Батьківщині – у підпіллі в повоєнний час, з духовною незламністю та безстрашністю – в роки надзвичайної жорстокості тоталітарного режиму. У незалежній Україні Михайло Зеленчук продовжував боротися за

ідеали, вірність яким була сплечена роками ув'язнення у радянських таборах.

Високі ідеї утверджуються лише тоді, коли їх зміцнюють тверда віра, готовність щоденно працювати, боротися за них і заради них вмирати. Завдяки таким борцям за Україну, завдяки жертвам, які вони гордо приносили на вівтар ідеалів української нації, сьогодні ми пишемо історію незалежної держави. Михайло Зеленчук належить до її героїчних постатей, про яких ми завжди будемо пам'ятати з глибокою вдячністю та вічною шаною.

Україна втратила одного з своїх великих мучеників, одного зі своїх шляхетних лицарів, мужніх захисників її вічного та вільного буття. Сумую разом з вами у цій великій втраті.

Президент України (2005–2010 рр.) Віктор ЮЩЕНКО

В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКУ ПРОВЕЛИ В ОСТАННЮ ПУТЬ МИХАЙЛА ЗЕЛЕНЧУКА

20 січня в м. Івано-Франківську в Народному домі обласної "Просвіти" попрощалися із багатолітнім Головою Братства ОУН-УПА Михайлом Зеленчуком, який помер 19 січня на 89-му році життя.

Біля домовини із тілом покійного стояла почесна варта вояків УПА. Попрощатися із Михайлом Зеленчуком прийшли лідери політичних і громадських організацій, представники місцевої

влади, народні депутати, чимало простих городян. Провести в останню путь друга Михайла приїхали із багатьох районів Івано-Франківщини та сусідніх областей члени Конгресу Українських Націоналістів, чийм засновником і активним членом до останнього був покійний.

Панахиду за померлим Героєм відправив митрополит Івано-Франківський Української греко-католицької церкви Володимир Війтишин.

Прощальне слово побратиму виголосили Голова Конгресу Українських Націоналістів Степан Брацюнь, нинішній Голова Всеукраїнського Братства ОУН-УПА Богдан Борович, Голова Спілки офіцерів України Євген Лупаков, голова Братства ОУН-УПА Карпатського краю Фотій Володимирський, голова Львівського крайового Братства вояків ОУН-УПА Олесь Гуменюк.

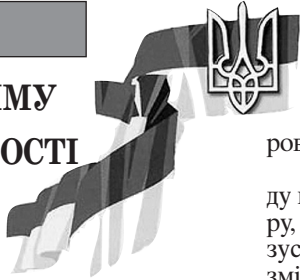
21 січня друга Михайла, за його заповітом, було поховано в рідному селі Зелена на Надвірнянщині.

Прес-служба КУНу

ДЕНЬ ЗЛУКИ

УКРАЇНСЬКІ ПАТРІОТИ КРИМУ ВІДЗНАЧИЛИ ДЕНЬ СОБОРНОСТІ

22 січня у місті Сімферополі українська громада Криму разом із активістами Конгресу Українських Націоналістів, Української народної партії, "Фронту змін", "Нашої України" та представниками Всеукраїнського об'єднання ветеранів відзначила День Соборності України.

У своїх промовах на святковому мітингу промовці наголошували на згортанні свобод, що відбувається за нинішнього режиму, тиск чиновників на українськомовні класи, неможливість навчатись державною мовою у ВНЗ на теренах Криму. Патріоти відзначили, що інформаційний простір на півострові на 99 відсотків російськомовний, як і дошкільне виховання. Єдиний вихід – якнайшвидше усунути антиукраїнську владу на чолі з Януковичем, яка знищує українську освіту, культуру, перекичує історію. У виступах лунали заклики об'єднати зусилля для спільної перемоги в ім'я дійсно української за змістом України.

Після мітингу молодь з ГО "Український дім" провела флеш-моб, представивши всі області України.

Прес-служба Кримської організації КУНу

Наші корпункти								
Вінниця	Березовський В'ячеслав	(067) 258-55-71	Київ	Шепетюк Юрій	(044) 278-63-89, 279-68-34	Суми	Друзь Віктор	(096) 485-67-37
Донецьк	Олійник Марія	(062) 337-23-48	Луцьк	Хомич Іван	8-095-92-66-154	Тернопіль	Ткач Володимир	(098) 711-05-50
Житомир	Ярмолінський Олег	(067) 702-63-37	Львів	Динилиха Ігор	(0322) 38-67-63	Ужгород	Сачко Олександр	(099) 053-48-69
Запоріжжя	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82	Миколаїв	Яценьо Софія	(0512) 49-67-90	Харків	Дяків Богдан	(057) 716-02-18
Івано-Франківськ	Салига Роман	(0342) 3-11-35	Одеса	Ролінський Володимир	(095) 678-76-73	Херсон	Реуцький Іван	(097) 285-32-96
Кіровоград	Трищенко Віктор	(0522) 36-95-25	Полтава	Паламарчук Дмитро	(050) 171-63-49	Хмельницький	Бенюк Ніна	(8096) 362-72-23
Київська обл.	Сахацький Олександр	(04597) 4-92-93	Рівне	Бідюк Юрій	(050) 435-34-34	Черкаси	Савченко Максим	(067) 647-35-24
			Севастополь	Проценко Володимир	(0692) 48-79-46	Чернівці	Лютик Віктор	(0372) 51-02-72
			Сімферополь	Овчарук Василь	(0652) 29-77-43	Чернівці	Рябенко Валерій	(04622) 4-38-81

МОНІТОРИНГ СОВІСТІ

"ВСІ ТЕАТРИ РАДЖУ ПОКЛАСТИ В ТРУНУ"

Тарас МАРУСИК

Це одна з цитат, які ретельно підбирав для своєї нової виставки "Історико-політичні витоки комуно-фашистського Терору і Голодоморів у ХХ столітті – в Україні зокрема" в Музеї мікрміні-атюр, що в Лаврі, Микола Сядристий. Він – унікальна постать в українській культурі. Але такі рамки для нього занадто вузькі, адже до давньої популярності майстра мікрмініатюри ("А, це той, хто підкував блоху") додається його скрупульозне вивчення тоталітарних режимів. Це глибоке дослідження історії комунізму і фашизму через занурення в першоджерела. Володіючи рідкісною пам'яттю (називає том і сторінку багатомників Леніна чи Маркса з Енгельсом), він може довго і безперервно цитувати "класиків марксизму-ленінізму", але не ті місця, які колись заставляли конспектувати студентів на просторах колишнього СРСР, а ті, до яких не доходили навіть офіційні історики компартії Радянського Союзу.

"Моя виставка, – розповідає М.Сядристий, – показує цілісну ідеологію комуно-фашизму, схожість технологій терору фашистів і комуністів. Тому я навів величезну кількість цитат Гітлера, Геббельса, Леніна. Гітлер був етнічним расистом, а Ленін, Маркс, Троцький, Сталін ненавиділи селянство як реакційний клас, який хоче себе "штучно зберегти". Вони були соціальними расистами... Історики, які обслуговують сучасних переможців, а вони вийшли з комуністичних коридорів, не розуміють, в чому трагедія сучасності. Як говорив Роберт Конквест, автор книжок "Великий терор", "Жнива скорботи", "Роздуми над сплюндрованим століттям", до влади прийшли найгірші з комуністів і найгірші з кагебістів, які об'єдналися з криміналітетом і захопили заводи, фабрики, землю, роздали своїм дітям. Ми живемо при радянській владі, яка переодягнулася. Процеси, які почалися в 1917 році, не

закінчили свого історичного існування, тобто, трагедія ще не закінчилася".

М.Сядристий каже, що не Каганович, а Ленін уперше запропонував і запровадив режим "чорних дощок"; що не Сталін, а Ленін увів поняття про загострення класової боротьби – і після захоплення влади, і на шляху до комунізму. А метод терору хвилями ("інакше маси не витримають"), пошарове знищення інтелігенції, каральне блокування сіл і цілих районів? Усе це має марксистсько-ленінське походження. "А хто ж Сталін? Він був клятвою вірним ленінцем".

М.Сядристий – автор текстівок під експонатами Меморіалу пам'яті жертв Голодоморів в Україні. На виставці в Музеї мікрмініатюр він "схрещує" цитати комуно-фашистських негідників на тему "як нам краще обустроїть строй" із цитатами, пов'язаними зі злочинами Голодомору на українських етнічних землях.

Ось як це відбувалося на Кубані (з книжки Роя Медведева "Жизнь і гібель Міронова" за доповіддю члена ревкому Краснушкіна): "Розстріли здійснювали часто вдень, на очах у всієї станиці, по 30–40 осіб відразу, причому засуджених зі знущаннями, гиканням, криками вели до місця розстрілу. На місці розстрілу засуджених роздягали догола, і все це на очах у мешканців. Над жінками, які ховали наготу, знущалися і забороняли їм це робити".

"Що там трагедії Сенеки, Шекспіра, Я ставлю проти них своє село, Яке на світі все пережило, Чого б не винесли ні Гамлети, Ні злі і безпорадні в горі королі". М.Сядристий

* * *

"Розкуркулюванню повинні бути піддані півтора мільйона господарств по всій Україні. З них біля 60 тисяч підлягають висилці за межі України, решта після вилучення майна повинні бути розселені в районах свого проживання" (з постанови ЦК КПБУ від 23.01.1930, пункт 4).

Микола СЯДРИСТИЙ

"Запаси хліба в Україні гігантські, але все зразу вивезти не можна, немає апарату. Ми в ЦК нашої партії, обговоривши стан, дали завдання: спочатку зробити все для побудови апарату в Україні і взятися до роботи. А коли буде зброя в руках, буде апарат, до 1 червня одержати 50 мільйонів пудів хліба" (Ленін).

А ось ще ленінські цитати з різних томів:

"Радянська влада в селі надзвичайно слабка. Ми повинні розколоти село на два ворожі класи. Ми зобов'язані розпалити, там, у селі ту ж громадянську війну, що ми змогли зробити в місті".

"Принципово ми ніколи не відмовлялися і не відмовляємося від терору".

"Про ці розстріли ми говоримо відкрито, ми кажемо, що насильство не ховаємо".

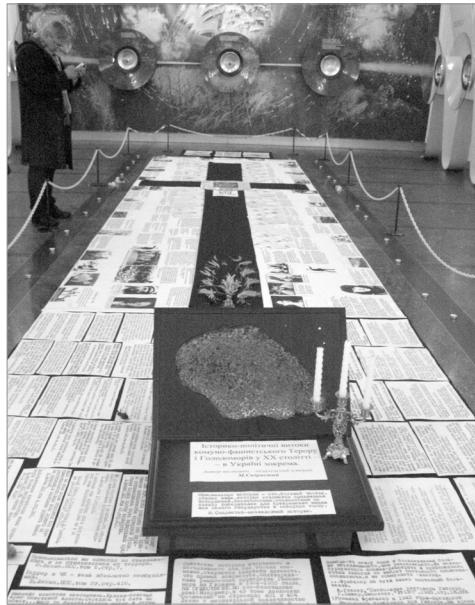
"Терор і ЧК – річ необхідна".

"Диктатура є пануванням однієї частини суспільства над іншою, яка спирається безпосередньо на насильство".

"Наукове поняття диктатури означає не що інше, як нічим не обмежену, жодними законами, абсолютно жодними правилами не скуту владу, що спирається на насилля".

Щоб показати єдність людиноневисницьких ідеологій, М.Сядристий підібрав вислови-«близнюки» Гітлера:

"Я завжди вчився в своїх противників, вивчав революційну техніку в Леніна, Троцького, інших марксистів".

Експозиція виставки

"Революційне вчення – ось секрет нової стратегії. Я вчився в більшовиків і не боюся говорити про це. Чи знайомі ви з ученням про державний переворот? Займіться цим предметом, тоді знатимете, що робити".

"Нова форма керівництва здається самоуправством зовсім не тому, що вона нова, а тому, що вона не підлягає жодним законам".

Недаремно російський філософ і богослов Г.Федотов, цитати якого також представлені на цій виставці, писав: "Росія – найпоспідовніша країна фашизму. Не забувайте, що Ленін був винахідником цієї державної форми, яку Муссоліні і Гітлер запозичили в нього, а соціальний зміст московського фашизму нічим не відрізняється від німецького".

Вельми "цікаво" висловлювався Ленін і про національну культуру:

"Ми проти національної культури як одного з гасел буржуазного націоналізму".

"Хто захищає гасло національної культури, тому місце серед націоналістичних міщан, а не серед марксистів".

"Національна культура – це взагалі культура поміщиків, попів і буржуазії".

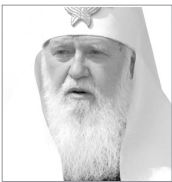
"Всі театри раджу покласти в труну".

А це – Гітлер: "Нацисти повинні бути варварами, щоб замінити своїм тисячоліттям вмираючу культуру Заходу. Так, ми варвари, ми хочемо бути варварами. Це почесне звання. Ми омолодимо світ".

ПОЗИЦІЯ

ПАТРІАРХ ФІЛАРЕТ: "Ми за українську мову і проти Митного союзу"

Українська православна церква Київського патріархату обстоює українську мову і виступає проти Митного союзу. Про це розповів Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет, глава УПЦ КП в інтерв'ю "5 каналу". "Я не можу сказати, що владна партія вся не підтримує українську мову, там різні є. Але церква наша зайняла тверду позицію: ми за українську державну мову", – сказав він, коментуючи мовне питання.

"Тому що через те, що ми не мали мови української державної протягом трьох з лишнім століть, ми багато втратили. І тому зараз, коли ми маємо свою державу, ця держава може стояти міцно, коли буде українська мова і буде українська церква. От тоді держава стоятиме на міцній духовній основі", – переконаний Патріарх.

"А якщо основи підмиваються, то тоді при відповідних умовах держава не встоїть. Будинки державні, який ми збудували, може рухнуть. Так от щоб не рухнув цей будинок, коли тільки починаються якісь рухи проти нашої української державності, ми стаємо на за-

хист – на захист не тільки держави, а й на захист своєї церкви, української церкви", – заявив глава УПЦ КП. Саме тому, пояснив Патріарх Філарет, його церква не підтримала "мовний закон".

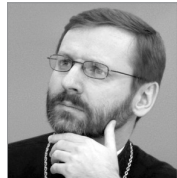
"Ми бачимо, що це є підступ. І тому ми закликали голосувати за тих, хто обстоює українську мову. А хто обстоює українську державу. Тому наш вибір такий", – сказав Патріарх.

Філарет також сказав, що УПЦ КП виступає проти вступу України до Митного союзу Росії, Білорусі й Казахстану.

"Ми проти Митного союзу... Не тому, що ми проти Росії – Росія братня країна. Але Митний союз – це затягування України в нову імперію", – пояснив він.

"Ми не хочемо йти в нову імперію. Ми вже в імперії пожили і знаємо результати, наслідки цього. І тому ми проти Митного союзу, але не проти Росії, не проти торгівлі. А проти таких взаємовідносин, які б пошкодили нашої українській державі", – заявив глава УПЦ КП. При цьому Патріарх Філарет не вбачає в цих позиціях непокорі чинній в Україні світській владі.

"Я не хочу сказати, що ми владі не покірні – ми покірні владі. І Христос підкорявся Римській владі. Бо коли спитали, чи треба давати податок кесарю – тобто імператору, то Христос взяв монету і запитував: "Чий тут образ?" – образ кесаря. Так ось віддавайте кесарю кесаре. Так ось Христос теж підкорявся тим законам, які тоді існували", – сказав він.

ГЛАВА УГКЦ – ПРО НОВІТНІЙ СИР У МИШОЛОВЦІ

Глава УГКЦ порівняв Митний союз із сиром у мишоловці.

Патріарх УГКЦ Святослав (Шевчук) вважає, що Україні не варто поспішати із вступом у Митний союз, а українцям треба більше надії покласти на Бога та на власні сили. "Якщо ми прагнемо обстоювати демократичні цінності в Україні, то треба шукати іншого товариства", – сказав Патріарх Святослав. За його словами, ідея Митного союзу не зводиться лише до економічних чинників. З другого боку, як зауважив Патріарх, українці взагалі не повинні сподіватися на чийсь безплатну допомогу.

"Коли йдеться про саму ідею Митного союзу, чомусь дискутується тільки економічна сторона справи. Все зводиться до того, що Україна повинна йти в напрямку тих чи інших міжнародних угод, що дають їй економічну вигоду. Я був би дуже обережний щодо такого твердження. І тут є кілька причин. Найперше, як відомо, безкоштовний сир буває лишень у пастці. В сучасному світі сподіватися, що хтось нам просто так подаватиме допомогу – ілюзія. Це стоїть співпраці з будь-яким сусідом. Ми, українці, мусимо надіятися самі на себе і на Божу поміч, а не на безкоштовну підтримку нашого з вами існування за чужий рахунок" – сказав він.

Патріарх УГКЦ наголосив, що Митний союз передбачає входження в т.зв. євро-азійський політичний, міжнародний і культурний простір. "Друге, коли йдеться про Митний союз, то питання стоїть значно ширше. Мова не тільки про економічну інтеграцію, а входження України в євразійський політичний, міжнародний і культурний простір. Тому українець мусить себе запитати: "Я усвідомлюю себе українцем чи азіатом?" Відповідно до відповіді і потрібно будувати історичну перспективу", – каже предстоятель УГКЦ. Він наголосив, що такі питання, які стосуються цивілізаційного вибору, повинні широко обговорювати в суспільстві.

"На сьогодні діалогу між владою і суспільством дуже бракує. Колись питання про вступ України до НАТО так широко обговорювалося в суспільстві, що зайшла мова про всенародний референдум. Тему Митного союзу треба ставити на такий же високий щабель.

З другого боку, представники влади ніколи не сказали, що євроінтеграційна перспектива перекреслена. Якщо насправді перекреслена, то треба чесно про це сказати суспільству. Коли ж ні, то потрібно бути послідовним", – заявив Патріарх Святослав (Шевчук).

За матеріалами ЗМІ

СПАДЩИНА

КРУТИ

Улас САМЧУК

Морози місяця січня. Особливі східний великий фронт наших днів переносять нас, українців, думкою за двадцять п'ять років назад до тих днів і тих часів, коли 1918 року після проголошення незалежності нашої молоді республіки ми були змушені з місця йти на фронт, щоб оборонити все те, що кожна людина Європи вважає для себе найціннішим.

З півночі сунув на нас ворог. Це був той самий ворог, з яким точиться боротьба й сьогодні... Це був московсько-жидівський більшовизм... Той самий більшовизм, який з північних рівнин та снігів ніс Європі жару найогиднішої ідеології марксизму, а на Україні ніс повення і довготривалу болючу кризу.

До боротьби з тією навалою встала молода Українська Держава, це найважливіше – її першими бойовими нагородами була молодь.

І це символічно.

Це були початки... Це був світанок того буревійного, того вагітного величезними і складними подіями часу, коли цілий схід Європи, ніби величезний сфінкс, підносив свою голову і обертася в інший бік, приймав нові інші положення. Поволі, з боєм у кривавих змаганнях народжувався цей новий порятунок річей, який без сумніву вплинув на повоєнний розвиток нашого континенту в його цілому. Тоді ж розгортав свій кривавий прапор більшовизм. Тоді ж з'явилися всі його атрибути – чека, голод, колективізація. Тоді ж Європа вперше була загрожена прямим ударом Москви червоної, більшовицької. І цей стан річей викликав у Європі довготривалу боротьбу, ряд політичних і господарських криз...

Українська молодь, яка дня 28 січня 1918 року з піснями виїхала зі столиці України під станцію Крути, щоб там умирати, була першою молоддю світу, що одверто, беззастережно і рішуче стала до боротьби з північною навалою. Розуміється, вона боролася і вона падала під кулями ворога не тільки в ім'я оборони від більшовизму. Її ідеал був – своя державність, своє суверенне життя, своя духовність. Вона йшла в бій з піснею "Ще не вмерла", однак у звуках цієї пісні звучав також один мотив, який став зрозумілим згодом. Мотив спротиву проти марксизму, мотив молодого, амбітного й гордого народу, який був і є глибоко переконаний, що тільки його суверенність на землях предків дасть повну

і тривку запоруку, що більшовизм, як такий, буде стертий з поверхні нашої планети. І не вина тієї молоді, що голосу її пісні в той час світ не почув. Не вина тієї молоді, що світ так каригідно злегковажив великим шляхетним поривом Української Держави. І коли вже конечно дошукуватись якоїсь вини, то вона була хіба в тому, що та молодь, як і цілий народ, що її видав, не були підготовлені до взяття на себе завдання. Це був порив душі й серця зов національного інстинкту. Це було непереможне хотіння, хай проти логіки, проти всіх сил світу вписати на сторінки історії щось таке, що в прийдучому дасть зачіпну точку для нової, більш організованої та більш досконалої боротьби.

Наша молодь рік річно згадує цей одчайдушний мент в історії українського народу. Цілком слушно. Порив і кров, яким було позначено змагання під Кругами 1918 року, мають у собі великанське багатство шляхетного, формуючого творчого ідеалізму. Поняття героїзму і жертвенності у нас не нове, але цей конкретний і наглядний елемент освятив те поняття живою, чистістю кров'ю живих людей. Слово Крути стало дуже переконливим, бо на його зміст зложилися не самі звуки, а чин і кров. Воно врізалося в наше народне ество, у наш дух і нашу плоть. Воно бо повстало з того найсвятішого, що має кожна жива істота, – з життя. У даному випадку українського життя.

Однак, ствердивши це, і поставити крапку було б далеко недоцільним. Як живий, повний кипучої енергії народ, ми йдемо вперед. Вперед у всіх наших стремліннях та потребах. Стоїмо на розгари найбільшого в історії світу змагання. Всі суходоли нашої планети в поході. Всі моря й океани засипані боєвими механізмами. У цій боротьбі дуже яскравим моментом є те, що у світі матиме перевагу лише той, хто матиме найміцніший характер і наймогутнішу технічну підготованість. Думати сьогодні категоріями Крут це значить думати символічно. А життя вимагає від кожного конкретно-го і реального думання. Живемо у часі, коли людина мусить узгодити особистий героїзм з особистим знанням. Сьогодні вже стало законом, що мало щось хотіти, треба одразу щось і брати. І справа в тому, що пізнання мають бути не, як колись, якимсь словесним теоретичним баластом, а мають вони бути необхідним додатком до кожного нашого чину без певних знань, без певного підготування, без певного і дуже уважного школення, людина нашого часу стає безвартісною, будь вона безмежно волева й безконечно героїчна.

Всі такі прості, наскрізь прозаїчні заповіді нашого часу змушують нас і на свято Крут дивитись під кутом, що нам сьогодні є міродайним. Молодь наша хай дивиться на Крути і хай бачить у них те, що треба. Але одночасно хай не запліскає очей на ті хибі і ті недотягнення, які цехують той великий історичний мент. Молодь мусить розуміти, що історія кожної хвилини може

подарувати нам нові Крути, і було б дуже недоцільним, коли б та своєрідна гола героїка, без знань, без підготовки, без твердого і послідовного організованого первня перейшла в нашу традицію. Нас, розуміється, зараз питають, а що ж треба робити, щоб того оминати. Ми вже не раз на це питання відповідали: удосконалюватись! Безліч є на це можливостей. Передовсім озброїтись знаннями техніки, знаннями того всього, що в сумі дає цілість життя. Будувати цінності. Займати всі місця, де раніше нас не було. Дуже багатьох збиває це з пантелику. Але треба знати, що народ є тоді міцний і тоді готовий на все, коли в його руках знаходиться все від сільської чепіги до тяжкої індустрії. Коли Німеччину обеззброїли, у неї лишився Круп, який замість гармат почав кувати рятівничі машини та годинники. Однак треба було короткого часу, щоб Круп знов став Крупом. Бути Крупом є героїзм. Великий, складний, значно більший, ніж той, який оперує можливо голосними і можливо героїчними, але все таки словами.

Хай будуть Крути! Честь тим, що їх нам дали. Схилим голови перед їх пам'яттю. Вказуємо нашим дітям на могили, які повстали з Круг. Однак завжди, скрізь, день-у-день, годину в годину, безупинно і вперто твердьмо, що другі Крути мають застати вже нас іншими. Іншими духом, психологією. Іншими життєвими успосібленнями, іншими матеріальними, технічними можливостями.

Хай пісня Крутянців і далі звучить бойово, але разом хай наше міцне тіло і наш дух гартується щодня великою напруженою працею над засвоєнням та засвоєнням всіх тих необхідних додатків, які в сумі дають людині в руки те кінцеве так необхідно життєве, всебічне озброєння. Наш тяжкий воєнний час дає нам незабутні приклади, а великанська організація, якою є боєва сила Німеччини, дає наглядні лекції. Читаймо їх. Вчимося їх. Думаймо над ними. Ці і ще багато іншого ще наглядніше ояснить героїку наших Круг. Але Крут вже таких, які поставять перед нами історія в нових боях з більшовизмом, який би він не був...

*Виряджала мати сина під Крути до бою,
Розчесала кучерики та й над головою.*

*– Іди, сину, воювати, в бою не здавайся,
Як розіб'єш вороженьків, додому вертайся.*

*Ждала, ждала мати сина, під Крути ходила
Та й шукала між трупами найменшого сина.*

*А як знайшла труп синопка – голову склонила,
Положила на коліна та й заголосила:*

*– Люляй, люляй, мій синопку, бо я твоя мати,
Сину любий, Боже милий, вороги прокляті.*

ПОГЛЯД

СІЧНЕВІ СВЯТА,
ВИСІЧЕНІ НА СКРИЖАЛЯХ

Споконвічна українська ідилія на Святвечір нагадує зимову казку. Микола Гоголь домалював її витівками чорта зі сновидінь коваля Вакули.

Колядники співають: "Добрий вечір тобі, пане-господарю. Радуйся..." І так тривало віками – Святе Різдво, На Святого Василя, Святе Хрещення Господнє... А далі – білі сніги, ще не заповненої історії.

XX сторіччя перевернуло звичайний лад життя. Січень 1918 року сипонув нам в обличчя колючими вітрами і повернув нам гірку історичну пам'ять. Постало на повен грізний зріст перед Україною питання "Бути чи не бути?" До таких великих і суворих хвилин треба готуватися. Велика історична арена потребує великих гравців. А які могли бути великі гравці, коли поліційна держава винищувала всякі підозрілі натяки на живі паростки на українському полі?

І попри все десь на закланні в Росії зцілів історик Грушевський, десь в російській столиці пробував свої сили журналіст Петлюра. А на полі драматургії та політики експериментував у модерному стилі Володимир Винниченко.

Ніяким жандармам і не снилося, що зразу після лютневої революції 1917 року вони, такі різні, можуть зустрітись в Києві та організувати Українську Центральну Раду, яка поставить перед російським урядом нечувану вимогу – визнання Малоросії як окремої української

нації. Росія була спантеличена... Як таке могло прогавити пильне око імперії... Події розвивалися стрімкіше, ніж еволюціонувала свідомість політичних діячів, які ще навесні мріяли про автономію України і видавали відповідні універсали в Києві, до речі, наповненому російськими військами і жандармами.

Так само визрівали до політичної творчості різні верстви українського народу. Чи снилося комусь навіть з умілих організаторів соціального руху, що вже в січні 1918 року постане питання про оборону України від російських військ, посланих тими ж більшовиками, які щойно визнали і підписали незалежність України від Росії. Після підписання "Декрету про мир" вони розпочали війну, жорстокішу за імперіалістичну – громадянську війну.

Четвертий універсал Центральної Ради вартий того, щоб сьогодні окремо відзначити його 95 річницю. То була політична воля українських інтелігентів, що визріли до відповідальних політиків і зрозуміли, що Україна повинна покладатись тільки на власні сили. І гарантія свободи – в незалежності. Усі ті політики були заангажовані соціалістичними ідеями. Таке було повітря часу. І не лише в Україні. Майбутній маршалок Пілсудський сказав: "Мій потяг до соціалізму зупинився на станції Польща". Подібне могли сказати і українські політики. На жаль, за

ними не було достатньої кількості націоналістично налаштованих вояків, діди яких загинули в повстаннях проти Росії в 1830 і в 1863 роках. Ось чому ідеї соціалістичної утопії так довго бродили в головах українців і послаблювали національний інстинкт самозахисту. В той час росіянам допомагала закорінена імперська ідея – завойовувати і жорстоко карати непокірних.

Українці мріяли про міжнаціональну солідарність трудящих. З ідеєю національної незалежності треба було житися і полюбити її. На таке були готові молоді серця. Юнаки і навіть підлітки, учні гімназій і шкіл, не маючи військового вишколу, відгукнулися на заклик захистити Україну грудьми.

Що б там не говорили про бій під Крутами, нерівний і приречений, то була перша перемога українського національного духу і перша жертва, принесена з любов'ю на вівтар батьківщини. Це записується навіки.

Четвертий універсал 24 січня і Крути 29 січня 1918 року – то початок нової української історії, народження нового українця, який розриває багатовікові пута московської неволі. Без того хрещення годі уявити собі народження УПА та її безкомпромісну боротьбу в неможливих умовах. Те хрещення жило й у свідомості шістдесятників. Треба сказати, що то був, зрештою, рішучий порив до виконання Шевченкового заповіду:

*Кайдани порвіте,
і вражою злою кров'ю
Волю окропите*

Акт Соборності

Через рік 22 січня 1919 року на Софіївській площі в Києві буде проголошено акт Соборності України. Національне, символічне значення цього акта набагато важливіше за його політичні

результати. Треба тільки уявити собі: віками порізнені, розмежовані кордонами, а потім і окопами війни – українці Наддніпрянщини і Галичини збираються під єдиним жовто-синім прапором під стінами Святої Софії!

Справді, за словом Поета:

Над Києвом Золотий годин.

І голубе небо, і сонце...

Предки встали з моги.

А потім потяглися до української соборності нащадки запорожців із Кубані... Хіба це не явний доказ української національної ідентичності, що зберігалася під заметами століть?

Під павутиною більшовицької мітології, під жахіттями терору затиралися великі імена, знамення і символи часу. Затираються передусім у скаламученій свідомості людей, приречених пристосовуватися. Але ті великі дати, ті знамення історії жевріють на глибині і оживають в кожному поколінні.

Звичайно, дата незалежності України записана кров'ю у 1918 році. Після падіння совєцької імперії в 1991 році у нас не вистачило сил стати на повен зріст і проголосити відновлення незалежності України. Це, фактично, означало б перекреслення фікції УРСР і визнання російської імперської окупації з її методами перманентного терору.

За ту половинчатість ми розплачуємось дорогою ціною, повільно опускаючись до корумпованого і кримінального посткомунізму. Але закони життя незмінні. Вони тримаються на твердій основі. Перед Україною стоїть шлях повернення до правди своєї історії, до своїх демократичних традицій і цінностей, до того душевного ладу, який нас глибоко єднає з народами вільного світу.

Євген СВЕРСТЮК,
філософ, письменник, колишній політ'язень
Радіо Свобода

ЦЕ – НАША ІСТОРІЯ

ПЕРША НА ЧФ ПРИСЯГА УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДОВІ

Євген ЛУПАКОВ,
Голова Співки офіцерів
України, капітан
1-го рангу у відставці

18 січня 1992 р. особовий склад 3-ї школи водолазів ЧФ (м.Севастополь), під керівництвом росіянина-сибіряка капітана 3-го рангу Олександра Ключова, присягнув на вірність народів України.

Всі чітко розуміли – ми служимо на території України, а значить – повинні служити народів України!!!

Адже ще 3 січня 1992 року Верховний Головнокомандувач Збройних сил України, Президент України Леонід Кравчук зібрав у Києві командувачів військових округів, розміщених на теренах України, на нараду, головним питанням якої було одне:

– Хто бажає служити Україні – складає присягу на вірність служіння українському народові, а хто ні – чемодан, вокзал, Росія.

Знаючи про цю нараду, учасник робочої зустрічі 29 серпня 1991 р. в Києві тоді ще Голови Верховної Ради України Леоніда Кравчука із командувачами військових округів і Чорноморського флоту, командувачами військових з'єднань центрального підпорядкування, начальниками внутрішніх, прикордонних і залізничних військ, дислокованих на території України, і маючи бажання служити в Україні (та й дружина у нього киянка), командувач ЧФ Ігор Касатонов 3 січня 1992 року видав наказ по флоту про вихід ЧФ з підпорядкування Генштабу в Москві і підпорядкування всього ЧФ Міністерству оборони України, а сам прибув до Києва в готовності доповісти про це Верховному Головнокомандувачеві Збройних сил України, Президентові України Леоніду Кравчуку і отримати від нього Указ про призначення його – Ігоря Касатоніна на відповідну посаду в Збройних силах України!

Наступного дня по флоту надіслано шифровку командувача про підготовку до 20 січня до прийому трьох присяг: Росії, Україні та СНД і тексти цих присяг.

Ми, моряки-українці, з радістю сприйняли ці шифровки, довели їх до своїх підлеглих і негайно почали їх виконувати.

З 3 по 9 січня 1992 р. весь ЧФ як на теренах України, і поза її межами став українським!!!

І жоден матрос, офіцер чи адмірал за тиждень і слова не сказав на невиконання наказу Касатоніна по підпорядкуванню ЧФ України!

Як стверджує на той час старший офіцер прес-центру Чорноморського флоту Микола Савченко, Управління виховної роботи з особовим складом навіть розповсюдило анкету серед офіцерів штабу ЧФ, в якій пропонувалося відповісти на запитання про готовність скласти присягу на вірність народів України. Тоді за це висловилися близько вісімдесяти відсотків. Ці результати не були несподіваними. Багато хто з офіцерів та мічманів і в штабах, і на кораблях (а це були, в основному, люди неукраїнського походження) з розумінням ставилися до того, що Україні потрібен флот, і готові були продовжувати службу в українському флоті, бо тут їхні домівка і сім'я, а український уряд ухвалив нові закони про соціальний захист військовослужбовців і пообіцяв поліпшити їхній побут. Заспокоював іноземних військовослужбовців в лавах ЧФ, на-

самперед військовослужбовців строкової служби, бо інші, у переважній своїй більшості, поверталися на Північний чи Тихоокеанський флот не мали жодного бажання, і той факт, що наступними днями прийшла чергова шифровка з наказом готуватися на 20 січня до складання присяги і було надано три тексти присяги: на вірність народів України, Росії і СНД.

Та, як відомо, Касатоніна в Києві ніхто не чекав, бо про його подарунок Україні всього ЧФ, як того й вимагає військовий порядок, певні "люди" по команді не доповіли, самих же київських керманів на той час якийсь там Севастополь з його ЧФ і тоді, і тепер (уточнюю – нинішніх кримські і севастопольські зокрема землі дуже цікавлять!) не дуже-то і цікавили. За тиждень по невір'ях коридорами владної верхівки України Касатоніна зрозумів про безперспективність його задуму...

Цю ж "чашу розчарувань" в київських коридорах після Касатоніна випив і інший улюбленець флоту віце-адмірал Микола Клітний, але не зневірився і досі віддає свій досвід і знання українському флоту. А міг би зробити більше, якби йому не перешкождали!

Ми в цьому впевнились вже 3-4 квітня 1992 р., коли прибули на свій III з'їзд Співки офіцерів України та побували і в Міністерстві оборони, і у Верховній Раді України...

Вже 10 січня 1992 р. накази командувача ЧФ про підпорядкування ЧФ Україні, підготовку до складання трьох присяг були скасовані...

Але українці в редакції флотської газети "Флаг родини" 10 січня 1992 року без дозволу штабу флоту опублікували звернення Президента України, Верховного Головнокомандувача Збройних сил України Леоніда Кравчука до військовослужбовців Збройних сил, що дислокувалися на території України. У зв'язку з тим, що Україна розпочала створення власних Збройних сил, перший Президент України закликав військовослужбовців "спокійно і розсудливо зробити особистий вибір і визначитися щодо подальшого проходження військової служби" і до 20 січня скласти присягу на вірність народів України. І хоча за цю публікацію Касатоніна зняв з посади і звільнив в запас головного редактора газети капітана 1-го рангу Ярослава Князя, а велика частина тиражу газети була знищена, та "газета все рівно дійшла до свого читача".

Військову машину важко запустити, а ще важче зупинити...

Люди готові були ризикувати чим завгодно, розуміючи, що чергової такої нагоди, можливо, ще довго не дочекаються. Ключівці ризикнули. Вони були першими!

Звичайно, в такій ситуації про урочисте складання присяги на плацу школи не було й мови, рота була б заблокована й розпорошена. Тому вирішили цей ритуал провести в приміщенні канцелярії роти.

Ось як описує ці події на сайті "Слово Севастополя" голова громадського військово-історичного клубу ВМС України ім. С.Шрамченка, заслужений журналіст України, капітан 1-го рангу запасу Мирослав МАМЧАК:

– І, як усе велике, виглядав цей день по-робочому просто. Перед обідом у визначеному приміщенні зібралися офіцери роти. Першим військову присягу на вірність народу України склав командир роти капітан 3-го рангу Олександр Ключов, за ним – його заступник капітан 3-го рангу Віктор Кравченко, команди-

ри навчальних взводів капітан 3-го рангу Борис Цимбал, капітан-лейтенант В'ячеслав Гладніков, мічман Сергій Рябінін, його заступник мічман Олег Белов, старшина роти старший мічман Микола Журавльов. Разом з ними присягу склали капітан 2-го рангу Микола Тихонов, капітани 3-го рангу Яків Древал, Петро Піддубний та блонд 20 мічманів школи водолазів.

Спершу офіцери не вважали за необхідне підключати до ритуалу складання української присяги курсантів-матросів строкової служби. Але матроси наполягли, і того ж дня майже всі матроси 3-ї роти водолазів присягнули на вірність народів. Першими українськими матросами за відсутності ще самого українського флоту стали матроси А. Бутрин, О. Волинець, О. Прищеп, В. Сапожник, І. Влад, В. Бобик, А. Низвицький, А. Крутько, Гергалло, А. Товкач, І. Данчук, І. Коваленко, В. Костін, С. Голубородько, І. Аверичев, С. Фесенко, В. Тхір, Ю. Яремчук, А. Мальков, А. Кулагін, І. Антонюк, М. Зінчук, Шуляк, А. Деркач, С. Руденко, В. Пашун. У той же день О. Ключов надіслав списки з прізвищами осіб, які склали українську присягу, в Міністерство оборони України.

Через три дні на телеканалі Севастопольської державної телерадіокомпанії прозвучало інформаційне повідомлення про складання військової присяги народів України у школі водолазів, що було визначене як початок українізації Чорноморського флоту. Ця новина створила своєрідну вибухову інформаційну хвилю у штабі флоту.

Терор почався негайно.

Ось цитата з наказу Івана Капітанца, першого заступника Головного російського ВМФ: "К офіцерам, мічманам, прапорщикам, создающих нездоровую обстановку в воинских коллективах, склонных к измене Родине и принятию присяги на верность Украине, применять суровые меры воздействия вплоть до увольнения со службы".

Для московського окупанта Капітанца не існувало поняття, що військовослужбовці радянської окупаційної армії, яка припинила своє існування разом імперією зла СРСР, інших, неросійської, національностей, які на той час уже мали свої рідні Незалежні держави, мали право і логічно були зобов'язані присягати своєму народові, а не сліпо триматися присяги вже неіснуючій "Родина", а фактично – окупантові...

Капітан 3-го рангу Олександр Ключов у розмові з Миколою Савченком згадав: "Почалося все з того, що 20 січня 1992 року учбовою рота, командиром якої я був, присягнула народів України. Церемонія пройшла чітко, організовано. Коли про це стало відомо на флоті, мене викликали до помічника командувача Чорноморського флоту капітана 1-го рангу В.Долгова, де довелося пояснювати, що ми вважаємо себе громадянами України і тому присягнули на вірність її народів. Зранку наступного дня мене викликав до себе начальник школи водолазів капітан 2-го рангу В.Вишневський. І посилалися запитання: чому, мовляв, я, росіянин, присягнув, а він, що народився в Україні, не присягає; якими будуть мої дії, якщо надійде наказ міністра оборони України – узяти зброю і захопити штаб ЧФ?

Довелося відповісти фразою: "Кому здати посаду?"

Того ж дня о сьомій годині вечора потужний передав мені наказ прибути у штаб до адмірала Касатоніна. В суботу я був у командувача. Він поставив вимогу відмовитися від присяги. Я сказав, що цього не буде. Тоді наступного ж дня мені було вручено обхідний лист про складання обов'язків. Коли я зажадав номер наказу про звільнення з посади, командир частини поспішав на усний наказ командувача Чорноморського флоту.

Увечері того ж дня, хоч я і не здав справи, мені запропонували покинути частину".

Командування на чолі з начальником школи підготовки водолазів Чорноморського флоту українцем, капітаном 1-го рангу Олександром Крамаренком, який, погрожуючи Ключову пістолетом, кричав: "Я вас, хохлов, всех перестреляю...", організувало справжнє цькування офіцерів та мічманів, які склали присягу на вірність народів України. Згодом було усунено від виконання обов'язків, а потім просто виведено за територію частини капітана 3-го рангу Олександра Ключова, капітан-лейтенантів Юрія Шарлая і Валерія Кравченка.

Так розправилися з тими, хто перший склав присягу на вірність українському народові. Потім Олександрові Ключову довелося пройти через усі приниження на засіданні атестаційної комісії, де з нього зробили "професійно непридатного" офіцера, хоча рота, якою він командував, тривалий час була найкращою на флоті.

Серед тих, хто склав присягу в школі водолазів, були капітан 2-го рангу Микола Тихонов, капітан 3-го рангу Петро Піддубний, капітан-лейтенант Яків Древал, 21 мічман, серед них Микола Хомич, та інші.

А як же захистила своїх захисників, які склали на її заклик її присягу на вірність, українська влада?

А ніяк!

Як члени Севастопольської Співки офіцерів України – (нині – Севастопольська організація СОУ) вони не здалися російським окупантам, а разом зі своїми побратими співцями почали відроджувати, і відродили! Військово-Морські сили України.

У другій половині квітня 1992 року до орггрупи ВМС України прибули й матроси роти Ключова. Вони вже більше не могли стерпіти тиску командування з вимогою відмовитися від української присяги.

Однак морально-психологічна ситуація, яка супроводжувала становлення вітчизняного флоту, не могла не позначитися і на здоров'ї перших офіцерів ВМС України.

На жаль, наш Герой-побратим був першим серед тих, хто в ті нелегкі часи організував приведення до присяги на вірність українському народові не лише своїх підлеглих, не дожив до цього дня, він і перший з членів Організаційної групи ВМСУ відійшов у кращі світи...

Тож, нехай севастопольська земля буде йому пухом, а наша пам'ять про той героїчний вчинок українських моряків – вічним їм пам'ятником...

18 січня 1992 року. Цей день став особливим днем у процесі відродження національного флоту України. Цього дня волею невеликої групи морських офіцерів була розірвана шовіністична блокада процесу створення морської складової збройного щита України. І з того ж дня, незважаючи на силову протидію, бере свій початок відродження морської ратної слави українського народу.

20 січня – це ще одна сторінка нашої Героїчної історії, це ще один День слави української зброї!

Р.С. Жодної державної нагороди від України Олександр Ключов не мав...

ТОЙ, ХТО БРЕШЕ ДО ЗІРОК

Іван ВЕЧОРКІН,
кандидат філологічних наук

Нещодавно в Луганську вийшла друком книга місцевих авторів "Українка против Украины". (Обсяг вражає – 500 сторінок!) Назва заінтригувала. Яка ж така Українка проти України?

Виявляється – Леся Українка.

Що ж, подумалось, ще одна штука літератури абсурду. Таких спроб епатажувати читача, шокувати спростуванням загальновибраного чи логічного в добу незалежності було багато. Але ж, підкреслимо, – було. Літературний хід уже давно збачив од ірреальності й поступово повертається до раціональної суті, традиції. Гаспадін же Дерев'янка – ні. Продовжуючи творити в річницю декаданс-літератури (попередня "проба пера" – "Тарас Шевченко – крестный отец украинского национализма"), сьогодні він презентував новий опус, у співавторстві з П'єбом Бобровим.

Ознайомлення із зазначеним опусом справило враження, що г. Дерев'янка (апелюючи до нього, розуміємо всіх авторів і сподвижників видання) прагнув триматися берегів науковості й, певно, тлумачить свій труд як літературознавчий. Утім, деякі ознаки не дозволяють зарахувати книжку до наукового ряду. Це, наприклад, лексика жаргону та просторіччя, судить самі: "дело пахнет керасином" (с. 171, друковане видання "Українка против Украины"), "держиморда" (с. 175), "а в остальном, прекрасная маркиза, ..." (с. 212), "...кто будет каяться? Пушкин?" (с. 85) тощо. Також абсолютний суб'єктивізм і довільність – із власними іронічними коментарями – у тлумаченні біографії Лесі Українки, в інтерпретації художніх та епістолярних текстів і Лесі Українки, і деяких інших діячів української культури. Така "задача", тенденційна інтерпретація полягає зокрема у висмикуванні рядків, висловлювань із контексту й у "потрібному" їх тлумаченні. Гаспадін Дерев'янка силкується з Лесиних художніх образів конструювати логічні умовиводи, докази, що жодним чином не властиве літературознавчому аналізу й вельми відгонить соціальізм. Можливо, він забув, що має справу не з філософським трактатом, а з художнім текстом, тим більше поезією, де образ – плід емоції, а не логіки й розуму, він інтуїтивний – не раціональний. А художній текст – це не звичайна оповідь про те чи про се, а образна трансформація світу, що в ній ліричний герой і письменник – різні якості. Проте принципи аналізу художнього тексту не надто цікавлять г. Дерев'янка. А коли він нарешті торкається наукового доробку авторитетних і, що важливо, сучасних фахівців (наприклад, залучаючи до свого опусу погляди доктора філологічних наук В. Погребінника), і їхні принципи не збігаються з його уявленнями, г. Дерев'янка реплікує: "С філолога чмо возмѣшь?" Тож, можливо, автор просто взявся не за свою справу? І до того ж не дуже добре розуміється на українській мові? Адже ще близько до зачину книжки визнає: "Зачастую трудно понять не только нескольких, но даже и одного украинца" (с. 176).

Композиційна ж структура книги така: 1-й розділ – "Українка против Бога", 2-й розділ – "Безбожная классовая борьба", 3-й – "Безбожный национализм", 4-й – "Українка против украинской культуры", 5-й – "Українские герои Достоевского". Саме у цих ракурсах г. Дерев'янка спробував продемонструвати Лесю Українку як людину і митця, та, певно, й сам не збагнув, що натомість виклав власну непривабну подобу на тлі намічених у заголовках релігійних, соціальних і культурних явищ.

Почнемо з першого розділу – "Українка против Бога".

Тут автор звинувачує Лесю Українку у безбожництві, тлумачачи деякі її рядки

протокольно-документально (у традиціях "совкових" слідчих КДБ), а не як образний, експресивний світ.

Напевно, авторів не відома обширна світова традиція поетичної інтерпретації образу Христа, євангельських мотивів, традиція, що веде лік ще від античних письменників Іосифа Флавія, Тацита, Плінія Молодшого, деяких інших. Свого часу цей образ осмислювали художньо, наприклад, Дж. Мілтон у поемі "Повернутий рай", О. де Бальзак у повісті "Христос у Фландрії", на рівні художньо-філософському – це твори відомих філософів XIX – XX ст. Е. Ренана, Д. Штрауса та Ф. Моріака (роман-дослідження) з ідентичною назвою "Життя Ісуса". "Образ образів" у світовій літературі активно розробляли письменники й у новітню добу – романи "Остання спокуса" Нікоса Казандзакіса, "Агасфер" Стефана Гейма, "Цар Ісус" Роберта Грейвза, "Друге Євангеліє від Ісуса Христа" Жозе Сарамаго, "Євангеліє від сина Божого" Нормана Мейлера, "99 франків" Фредерика Бегбеде тощо. Традиція ж художньої інтерпретації образу Христа в російській літературі – одна з найпотужніших у світовій літературі. У прозі – це, приміром, "Іуда Іскаріот" Л. Андрєєва, "Христос" І. Тургєнева, "Христос у гостях у мужиків" М. Лєскова, "Майстер і Маргарита" М. Булгакова, "Доктор Живаго" Б. Пастернака, "Плаха" Ч. Айтматова; у ліриці – поеми "Христос воскрес" А. Білого, "Дванадцять" О. Блока, поезії В. Жуковського, Л. Мєя, А. Фєта, Ол. Толстого, А. Хомякова, І. Нікітіна, Д. Мєрозовського й інших.

Авторіві, схоже, невідомо, що будь-який значний поет стояв у діалозі з Богом, і стосувався цей діалог, репрезентований художніми творами, не в запереченні Бога, а в одвічному питанні: чому поміж люди існує стільки несправедливості й зла, а Вища сила не втручається? Може, г. Дерев'янка не знає, що існує такий жанр лірики, як інтимна, у якій оспівують кохання, у якій почуття поета сягають найбільших вершин експресії – бо ж примудрився, крім української поезії, зачепити ще й Гейне, вважаючи, що той помиляється, коли в одній із поезій хоче помолитися до коханої. Що це за алогізм? – треба помолитися Богу. Висновок: Гейне атеїст і богоборець. Такий само діагноз ставить г. Дерев'янка і філософії Ніцше, спрямованій свого часу проти закостенілої офіційної моралі, і відзивається про нього "Этот безумец..." Ніцше, Гейне – це велетні в поезії й філософії, яскраві зірки на культурному небосхилі Європи, світу. А хто такий сам Дерев'янка? Чи не той, хто бреше до зірок? Вони світають уночі, спокійні й вічні, а ген-ген униз, з вибалка – хтось бреше до них...

Зрештою, традиція суто філософського осмислення Божественної Суті також ведеться ще здавна. За логікою Дерев'янка, ворогами людства й рідної їм культури маємо вважати передусім Епікура, Абеляра, Бекона, Дж. Бруно, Спінозу, Ньютона, Вольтера, Фейербаха, Еріугену і багатьох інших великих мислителів. Чому б не ганьбити, приміром, плеяду італійських гуманістів епохи Відродження, у творах яких відчутні явні антиклерикальні мотиви, – Ф. Петрарку, Дж. Бокаччо, Л. Валла, Леонардо да Вінчі? Але ні: англійці, італійці, греки, французи, німці тощо пишаються своїми співвітчизниками. Адже саме завдяки їм, пульсуванню їхньої думки розвивалася національна й світова культура, наука, зрештою розвивалась і релігія єдинобожжя (зокрема християнства).

Лєся Українка ж у XIX ст. у своїх художніх та епістолярних текстах промовляла не проти віри як такої, однак проти віри як засобу тримання на припоні простолуду, особливо селян, проти віри як засобу гальмування просвітництва. І це було тоді актуально й високоідейно. Такі погляди серед інтелігенції були поширені і в імперській Росії. Віра і прогрес –

бінарна позиція, суперечливе питання, що хвилювало всю цивілізовану Європу XIX ст. У листуванні Лєся Українка осмислювала співіснування цих двох явищ зі своїм постійним кореспондентом М. Драгомановим. Тож і його зараховано г. Дерев'янком у богоборці.

Викликають невдоволення й осуд у Дерев'янка й язичницькі персонажі з творів Лєся Українки, зокрема, з драматичної поеми "Лісова казка". Язичник, християнин, мусульманин, буддист – яка, зрештою, різниця? Існує чимало релігій. Цивілізованим світом за кожним визнанням право на свободу віросповідання. Голлове, щоб Бог був у душі, щоб бути людиною. А Лєся Українка була справжньою людиною, великою поетесою і громадянкою української держави.

А що ж нам говорить запропонований текст про самого Дерев'янка? Під час читання "Українки против Украины" відчувається захоплення автора релігією та його щире віровизнання, поклоніння християнському культу. Що ж, це похвално, адже християнство сповідує добро і любов. Непокійте лише одне: якось надто палко й сліпо віддається автор віруванню, а найпалкіші стани входження до Божої Світлиці, як засвідчують спостереження у галузі психології (а г. Дерев'янка, до речі, ще й психолог), наводять людину у трьох випадках: старість, велика гріховність, розумова обмеженість... (?) Із тексту розглянутого опусу також помітно, що автор ретельно опанував Біблію. Багато цитат, порівнянь, покликань. Тож, можливо, саме це і є його споріднена праця? Молитися й перебувати в Бозі? А не пробувати займатися наукою? Тим паче літературознавством.

Другий розділ – "Безбожная классовая борьба".

Тут Дерев'янка картає за революційну налаштованість Лєсю Українку разом з іншими однодумцями – представниками поетичної й філософської думки XIX ст.

Закидає Лєся Українці гаспадін Дерев'янка і прихильність до простолуду, належність до соціал-демократичних партій, невдоволення тодішньої владою.

А сьогодні чи всі задоволені? Давно відомо, що справжній поет завжди перебуває в опозиції до влади. Тим більше, коли вона окупаційна, якою й була на Україні влада імперської Росії. На думку г. Дерев'янка, Україні тоді (та й сьогодні) не слід було ривнятися на цивілізовану Європу. Старший брат, Росія – ось еталон. Виявляється, життя представника всякого соціально прошарку, зокрема й чорнолюду, у царській Росії XIX ст. дорівнювало благобуттю. Автор опусу порівнює Росію й Європу щодо стану злочинності, свободи жінки. Порівняння, як можна здогадатися, на користь Росії. Адже в Росії XIX століття – захоплюється автор, тривають реформи, зокрема судова. Результат – суди Росії стають справедливими (!), тобто заможний дворянин чи крамар має в суді у суперечці з бідакком однакові шанси. (Лише уявіть собі російські й українські суди, тодішні й сьогоднішні, справедливими і некорумпованими!) У цьому розділі вихваляє г. Дерев'янка російських царів у цілому як реформаторів: Олександрів II, III, інших, оспівує їхнє прагнення опорядити Росію для народу. Одне слово – від стабільності до благополуччя!

Торкається автор і часів пореволюційних, після 1917 року. Журиться за тими "верными слугами великодержавной России", аристократичними й неодмінно набожними, яких убивали по тюрмах більшовики, шкодує з приводу повалення монархії.

У третьому розділі – "Безбожный национализм" – Лєсю Українку представлено як націоналістку. То й що? Якби Лєся Українка була нашою сучасницею, гадаю, вона б подякувала за комплімент. Адже загальновідомо: націоналізм – це шанування й обізнаність стосовно автохтонної культури, історії, любов до батьківщини, свого родоходу з обов'язковою повагою до інших етнічних культур. Дерев'янка, напевно, сплутав деякі норми у берегах лексикології, оскільки негативним проявом вважається саме нацизм, котрий передбачає не

лише вшанування і розвиток, оборону власних культурних надбань, а й зазіхання, доведення вищості власної культури над культурою інших народів.

Націоналізм – це природне й позитивне явище, іманентне кожному розвиненому етносу. Націоналістами були всі видатні люди, борці різних часів і різних народів. Адже саме націоналізм – любов до рідної землі – споконвіків надихав на подвиги. Найпершими українськими націоналістами треба вважати ще великих князів Київської Русі, що будували й обстоювали українську державу.

А от г. Дерев'янка, виходячи з його тексту, – звичайний собі нацист, (увага!) – російський. Наприклад, він висловлює думку, яка часто розходить від кремлівських шовіністів та їхніх кримських ставлеників: Крим має належати Росії, це "исконно русская территория". Далі пише в такому ж дусі, вивищуючи російську культуру над українською, намагаючись показати український нарід як щось меншогартісне, такий собі пагін на ґрунті народу російського.

Четвертий розділ – "Українка против украинской культуры" – є органічним продовженням попереднього. Г. Дерев'янка не припиняє потуг зневажати українську культуру й піднести російську. То хто ж насправді проти української культури: Українка чи Дерев'янка?

Останній, зокрема, висвітлює тут певні розбіжності між поглядами Лєся Українки і деяких діячів української культури на ті чи ті події з історії держави, культурологічні аспекти, політику, роль і призначення мистецтва. Лєся Українка, приміром, виступає начебто проти неревольюційних І. Нечуя-Левицького, Ю. Федьковича, В. Винниченка (ганить його і г. Дерев'янка), Б. Грінченка, тут автор робить грандіозне "відкриття": Б. Грінченко, виявляється, не є автором українського словника!). Кожна розумна людина – неоднозначна, суперечлива, а обдарована – удвічі. Сам г. Дерев'янка визнає це, пишучи: "У Драгоманова было столько взаимоисключающих идей, что при всем желании согласиться со всеми не было никакой возможности" (с. 276). Це стосовно того, що Лєся Українка іноді "воювала", шукаючи в суперечці істину, і з власним дядьком – Михайлом Драгомановим, який зазвичай був для неї авторитетом. Постать самого ж М. Драгоманова як науковця г. Дерев'янка поставив під сумнів, а віхи біографії цього визначного українського історика, літературознавця, публіциста тлумачить довільно з багатьма негативними акцентами.

Гаспадін Дерев'янка стосовно Лєся Українки висловлює такий імператив: "Для безбожника мир становится чёрнобелым и чётко делится на своих и чужих" (зазначений вище сайт). А хіба не органічним буде його застосування до постаті самого г. Дерев'янка?

П'ятий і останній розділ автор номінував "Українські герої Достоевського", хоча ця назва не відбиває його суті. У названому розділі триває шмагання української культури й історії, а тому і Лєся Українки, яка є яскравим представником цієї культури та історії.

Насамкінець автор підсумовує: "Бедная Украина..." (с. 457). І з цим важко не погодитися. Справді – "бедная", якщо породжує таких борзописців.

Одверто кажучи, висловитися щодо книжки "Українка против Украины" спонукав не інтерес до неї, викладеного в ній матеріалу, не спроба розпочати дискусію, а передусім бажання дати зрозуміти молоді – спадкоємцям України, до чіх рук ця книга, можливо, потрапить, що в жодному разі не слід сприймати її серйозно, – а лише як явище пустопорожнього періодичного "пописування" людей без етнічного обличчя, ознак національного родоходу. Вони не відчують себе своїми вдома, тут – в Україні; вони не потрібні (а якщо й потрібні – то лише як придаток території, джерело прибутку) там – у Москві, для якої завжди були і будуть "хохлами" або "малоросами". Хоча можна й привітати г. Дерев'янка: він "сфотографувався" на тлі самої Лєся Українки. Тепер, можливо, хтось почує про нього...

М. Луганськ

ПОГЛЯД

ЖИТТЯ З БОГОМ ПОТРІБНЕ
НАВІТЬ ПІСЛЯ ВИБОРІВ

ЛЮБОМИР

Минулого року, 28 жовтня, відбулися вибори до Верховної Ради. Церковні та релігійні спільноти вже заздалегідь, паралельно з процесом підготовки до виборів, заохочували своїх вірних молитися в намірі успішного завершення тієї важливої події в житті нашої держави.

Публічні чи приватні молитви мали тривати до дня виборів: подібно було з кожними виборами протягом останніх 20 років.

Заклики молитися за рідну державу лунали і в інший час, хоча це було досить рідко.

Уже почала роботу новообрана Верховна Рада. Тому нам не зашкодить, а радше, думаю, буде корисним замислитися над потребою молитви в наступні місяці та роки. Тим паче, що хоча й сам день виборів минув відносно спокійно, події змусили різних спостерігачів ствердити, що це були найбрудніші вибори за останніх 20 років або, як казали інші, це був крок назад.

Із усвідомленням, що в нашій державі не все гаразд, вступаємо в період роботи Верховної Ради VII скликання.

Політологи та різні інші експерти передбачають дуже важкі часи в цьому періоді.

Отже, питання продовження молитви за наше суспільство в усіх сферах його життя: державній, політичній, економічній, культурній – стає дуже актуальним.

Було б, однак, помилкою думати, що ми повинні продовжувати наші моління тільки тому, що не все гаразд.

Молитва – це не тільки прохання, немовби останній засіб, як подолати труднощі, на підтвердження приказки: як тривога, то до Бога. Про Бога треба пам'ятати завжди, а не тільки в час тривоги. Йому треба дякувати за все добро, яким Він нас обдаровує.

Важко зрозуміти сенс життя людини, яка не пам'ятає про Бога. Усе, що в людському житті є добре, правдиве, щире, справедливе й благородне, існує тільки тоді, коли ми усвідомлюємо свій зв'язок із Богом та Божу любов до нас.

Уже з давніх-давен Бог щедро обдаровував наш народ своїми благами. Цього року виповниться 1025-та річниця відтоді, як наша держава прийняла Хрещення. Хоча завжди на нашій землі існували інші віровизнання, наша держава понад тисячу років є за своєю суттю християнською, тобто свідомою Божою любові до людей.

Християнська віра, яка знайшла своє повне віддзеркалення в культурі нашого народу, є домінантною і досі. Незважаючи на радощі і смутки, на перемоги і невдачі, наш народ не переставав вірити в Бога.

Бували різні лихоліття, більш чи менш успішні зазіхання з боку сусідів запанувати над Україною, але ми, українці, не переставали бути жителями цієї країни, не забували, хто ми є, і не переставали боротися за нашу тожність, за наші права.

Милостивий Господь нас завжди оберігав. Можливо, найбільш яскраві моменти тої Божої опіки сталися вже за нашої пам'яті. Церква в Україні пережила переслідування, але не перестала бути собою, породила багатьох мучеників, хоча її хотіли цілковито знищити. А вже найбільш яскраве диво Божої милості сталося 20 років тому, коли Господь подарував нам нашу рідну державу.

Обманює себе той, хто вважає, що найбільшим благом є матеріальне добро, що воно є разом з фізичною силою найпевнішим засобом тривалого правопорядку, загального блага та нормального розвитку. Насправді, єдиним справжнім джерелом усього того, що людина потребує для благополуччя, є сам Господь Бог. Тому молитва та сповнення Божого закону є, з одного боку, єдино правильним, а, з другого, – справді ефективним засобом повноцінного людського існування.

Цю правду нам варто мати в серці в будь-який час.

КОМЕНТАР

Віктор СУВОРОВ:

Власовський рух –
остання спроба
вирватися з-під влади
більшовиків...

27 грудня 1942 з'явилася Смоленська відозва. Документ, яким генерал Власов закликав братів та сестер воювати проти сталінізму і дав старт Власовського руху, народженню Російської визвольної армії, що воювала на боці німців проти більшовиків. Цій річниці присвячені нижченаведені міркування Віктора Суворова.

За перші 20 років своєї влади більшовики винищили в Росії дворянство, офіцерство, духовенство, купецтво, козацтво, інтелігенцію. Найпрацьовитіших селян, що годували країну, вони оголосили куркульством і винищили як клас. Після того Росія, ось уже 80 років, не здатна себе годувати.

Дісталися і до селянства в цілому, терором і голодом загнавши в колгоспи. Те ж саме творилося і в Україні, Білорусі, Молдові, Естонії, Литві, Латвії. Після всіх цих великих "перемог" над власною країною гріш ціна була б російському народові, якби він одного разу не пригадав більшовикам їхніх злочинів.

Друга світова війна на території Радянського Союзу була, крім усього іншого, ще й продовженням громадянської війни. Солдати й офіцери Червоної Армії здавалися в полон масами, не бажаючи воювати за цю владу. Сьогодні в мережі можна знайти багато знімків, які свідчать про те, що в 1941 році німців зустрічали як визволителів в Україні, Молдові, Литві, Латвії, Естонії.

Але вони не були визволителями. Усіх нас німці вважали нижчою расою. Вони чинили жахливі злочини проти наших народів. Саме тому дійшли тільки до Смоленської, Брянської, Курської, Орловської областей. Тобто до західних окраїн Росії. У районах Москви, Воронежа, Сталінграда німці були недовго, їх звідти вивалили через кілька місяців. Але ж у них була можливість дійти до Уралу. Якби вони не були такі дурні, то проти більшовиків воювали б мільйони російських людей, не кажучи вже про українців та інші народи.

Народи Радянського Союзу були поставлені перед вибором: воювати під червоним прапором Сталіна або під червоним прапором Гітлера. Який варіант кращий? Обидва – гірші. Воювати під знаменами Гітлера – воювати проти своєї країни. Але й воювати під знаменами Сталіна – воювати проти своєї країни. Російський народ у Другій світовій війні був остаточно зламаний і переможений.

Переміг у війні не народ. Народ залишився в рабстві. Переміг товариш Сталін, перемогли чекісти, стукачі та вертухаї, перемогли більшовики. Вони залишилися при владі, продовжуючи війну проти всього світу, в тому числі й проти свого народу. Чого варта одна лише Карибська криза 1962 року, коли світ у будь-який момент міг зірватися в безодню своєї останньої війни. І заради чого? Заради того, щоб встановити комунізм ще на одному острові, острові нескінченного карнавалу, гральних будинків і проституції?..

Зараз у результаті "великих перемог" російський народ або розбігається по Баварії і Каліфорнії, або спивається і вмирає. Власовський рух я розцінюю як останню спробу російського народу вирватися з-під влади більшовиків. Спроба виявилася невдалою. Вдалою бути і не могла. Для більшовиків Андрій Власов був ворогом, страшнішим за Гітлера. Для Гітлера він був нижчою расою. Але і для наймудріших стратегів Вашингтона і Лондона він не був потрібен. Навіщо їм відродження російського народу? Тому власовців, як і козаків, як і інших борців проти ракової пухлини комунізму, вони після війни здавали Сталіну на винищення. Про цифри можна сперечатися. Але не підлягає сумніву, що участь росіян у боротьбі з більшовиками була масовою.

У будь-якій іншій ситуації, тобто, якщо б німці воювали не проти наших народів, а проти комунізму, власовський рух міг бути вдесять разів потужнішим. Незважаючи на поразку, війна півтора мільйона російських добровольців під командуванням одного з найталановитіших генералів Червоної Армії проти влади комісарів є смертним вироком усьому режиму, встановленому обманом у 1917 році.

УНІАН

ДУМКИ З ПРИВОДУ

СОЛДАТАМ ПУТІНА УКРАЇНСЬКИЙ
ЗАКОН – "НЕ ПИСАНИЙ"

Сергій КАПЛІН

Голосуванням за поданий урядом Закон "Про ратифікацію угоди між Кабінетом Міністрів України і урядом Російської Федерації про взаємодію з питань попередження надзвичайних ситуацій, пожеж і ліквідації їх наслідків у населених пунктах, у яких розташовані об'єкти Чорноморського флоту Російської Федерації на території України" (№ 0009, від 18.12.2012) український парламент визнав, що на території України можуть діяти закони іншої країни – Росії.

Стаття 5 угоди передбачає поширення дії російського законодавства на військовослужбовців Чорноморського флоту РФ, які дислокуються на українській території, включених до складу аварійно-рятувальних формувань, на час участі в діях із попередження надзвичайних ситуацій, пожеж і т.д., у яких дислокуються об'єкти ЧФ Росії.

Стаття 9 угоди передбачає, що у разі заподіяння шкоди фізичній чи юридичній особі України запрошеною стороною відшкодування цієї шкоди здійснюється стороною, що збрала запрошення, себто українською.

За ці, майже 21 рік, із часу підписання антиукраїнською владою "чорнофлотських угод", Російський флот, поводячись нахабно і безкарно, давав безліч законних підстав для їх денонасації. Чого тільки варта відмова Росії підписати договори по кожному окремому об'єкту, що вона отримала у розпорядження від України. Росіяни не припиняють гратися з українською землею, вигадуючи схеми, за якими в Україну заходять російські інвестиції, перетворюючи південь України у російський політичний офшор.

Але ж, для нас – патріотів, ЧФ РФ на нашій території – це втрата нашого суверенітету, окупація частки нашої землі, механізм утримання України у зоні інтересів Росії, втягування нас в конфронтацію з сусідами та усім

демократичним світом, навіть у війну, центр координації сепаратизму, українофобії й паплюження нашої державності, беззаконня і свавілля; реальна загроза контрабанди й незаконної торгівлі зброєю, не виправдані нічим екологічне, соціальне, економічне навантаження, якого зазнають Севастополь та інші пункти його базування.

Саме тому вважаю, що законодавча нерегульованість Закону "Про ратифікацію угоди між Кабінетом Міністрів України і урядом Російської Федерації про взаємодію з питань попередження надзвичайних ситуацій, пожеж і ліквідації їх наслідків у населених пунктах, в яких розташовано об'єкти Чорноморського флоту Російської Федерації на території України" (№ 0009, від 18.12.2012) є черговим кроком, після якого залишиться лише один вихід – негайна денонасація підписаних угод між Україною та Росією.

Для цього є усі юридичні та політичні підстави. Міжнародні договори України про тимчасове перебування підрозділів збройних сил інших держав на території України підлягають денонасації у разі: якщо подальше перебування підрозділів збройних сил інших держав на території України загрожує національним інтересам України; недотримання або порушення підрозділами збройних сил інших держав вимог міжнародних договорів України, законодавства та інших нормативно-правових актів; втручання або загрози підрозділів збройних сил інших держав у внутрішні справи України; використання або загрози використання підрозділів збройних сил інших держав, які перебувають на території України, проти третіх держав; якщо виникла загроза втрати іншою державою контролю за підрозділами її збройних сил на території України; якщо держава, підрозділи збройних сил якої перебувають на території України, увійшла у військовий конфлікт

з третьою державою, внаслідок чого виникла загроза національним інтересам України.

Але водночас, законодавча нерегульованість питань тимчасового базування ЧФ РФ дозволяє його командуванню і далі порушувати підписані угоди, особливо щодо виконання свого зобов'язання поважати суверенітет України, шанувати традиції та звичаї українського народу і не завдавати шкоди національним інтересам України, додержання підрозділами ЧФ, особами військового і цивільного персоналу, які входять до їх складу, а також членами їхніх сімей міжнародних договорів України, українських законів, утримання від будь-якої політичної діяльності в Україні, а також від іншої діяльності, не сумісної з її національними інтересами.

Без перебільшення скажу, що нині – катастрофічний стан ЧФ.

Але, з огляду на гіпертрофовані імперські амбіції правлячого дуумвірату, можна очікувати, що наш сусід, попри здоровий глузд та негативні наслідки для економіки, спробує взяти реванш, адже ЧФ за своїми можливостями у 20 разів поступається флотам країн – членів НАТО в Чорному морі. Більше того, вже маємо ознаки, що російське керівництво розпочало практичну реалізацію цих амбіцій.

Вважаю, українська влада разом зі своїми російськими колегами нищать усілякі передумови для спокійного та безпечного сусідства між нашими народами. З одного боку, "регіонали" влаштували "новорічний розпродаж" України, її стратегічних інтересів. З другого – російська сторона, реалізуючи свої амбіції, поглинає Україну, ставлячи її у залежність від того, з яким настроєм, прокинеться "білокам'яний очільник".

Це справжній антиукраїнський інтернаціональний крок до розбудови СССР. У його новій версії Янукович і російські політики відвели роль України пасивного статиста. За рахунок і на горбу простих людей будуватимуть нову імперію. Особисто я докладаю максимум зусиль, щоб таке будівництво було згорнуте. Ті, хто дозволять собі торгувати долею народу, мають відповісти по заслугах.

Главком

ПОДВИЖНИКИ

СЛОВО ПРО ДРУГА

Рік тому пішла завчасно з життя через важку хворобу світлої пам'яті людина – Євген Сярий. Вихований батьками в щирій любові до свого народу, він завжди залишався патріотом своєї Вітчизни. У 80-ті став учасником правозахисного руху – Української Гельсінської Спілки. Разом з відомим дисидентом Степаном Хмарою розпочав протестну акцію голодування на Арбаті в Москві за реабілітацію та відновлення діяльності УГКЦ. У часи горбачовської перебудови започаткував із земляками-українцями створення Товариства української культури в Москві "Славутич", заслугою якого стали численні заходи просвітницького характеру: Шевченківські дні та вечори пам'яті, присвячені видатним діячам історії, культури та мистецтва України, плідна діяльність історичної секції "Славутича", традиційні гастролі українських артистів у Москві, серед яких знамените тріо "Золоті ключі" Ніни Матвієнко, Ніла Крюкова, Львівський театр "Не журились", гурт "ВВ"... а згодом і зустрічі московської громади з відомими українськими письменниками, громадськими й політичними діячами України Ліною Костенко, Іваном Драчем, Дмитром Павличком, Богданом та Михайлом Горинями, Левком Лук'яненком, Олександром Ємцем...

Водночас Євген Сярий разом зі студентами-українцями, які навчалися тоді у столиці СРСР, створює відділення Товариства української мови ім. Т.Г. Шевченка, пізніше – Український молодіжний клуб у Москві, заслугою яких стали заснування та відновлення активної діяльності Української бібліотеки у Москві із загальним обсягом понад 30 тисяч примірників українських книг. Серед їхніх заслуг і проведення трьох

просвітницько-політичних акцій української молоді по східних територіях України (найбільш зросійщених областях тодішньої УРСР): "Дзвін-89", "Дзвін-90" та "Дзвін-91" на підтримку державного статусу української мови, ініціатором і натхненником яких став Павло Жовніренко. Члени Українського молодіжного клубу також були серед найактивніших учасників громадсько-політичних акцій в Україні: Перша "Червона Рута" 1989 року у Чернівцях, святкування 500-річчя Українського козацтва на Хортиці в 1990-му та "Червона Рута" в 1991 році у Запоріжжі...

У радянській імперії нарастають відцентрові сили, в союзних республіках започатковуються Національні фронти, а в Україні виникає у вересні 1989 року загальноукраїнський Народний Рух України за перебудову. Сярий разом з найбільш активними членами Українського молодіжного клубу та товариства "Славутич", серед яких Анатолій Доценко, Володимир Мартинюк, Петро Перепуст, Лариса Триленко, Павло Жовніренко, Юрій Кононенко, Василь Повзун, Сергій Каразій, Олексій Степура та автор цих рядків, засновують Асоціацію сприяння Народному Руху України в Москві. Вони ж стають делегатами Першого установчого з'їзду НРУ. Серед заслуг Асоціації – проведення під жовто-блакитними стягами спільних численних акцій з демократичними силами тогочасної Москви в Парку Горького, на Манежній площі, та участь у знаменитій Першотравневій демонстрації на Красній площі у Москві в 1990 році, де вперше в історії українські національні прапори з'явилися в самому серці ра-

дянської імперії та ще й під гаслом: "Долой империю красного фашизма!"... Настає 19 серпня 1991 року... ГКЧП... Остання спроба конаючого тоталітарного режиму відновити радянську імперію. Десятки тисяч демократів виходять разом з Єльциним на барикади біля Білого дому в Москві. Серед них чи не найактивніші українці з Української сотні, серед яких і більшість членів нашої Асоціації під жовто-блакитними прапорами. Під рідні прапори долучаються й українці, що на той час перебували тимчасово в місті, як, наприклад, офіцер-дисидент Григорій Куденко, котрий нещодавно повернувся з таборів або, як знаменитий навколосвітній мандрівник Валерій Петущак, приїхали до Москви спеціально щоб не допустити відновлення тоталітарної імперії, яка принесла українській нації стільки нечисленних жертв. Василь Повзун разом з автором цих рядків піднімають на дериґаблі жовто-блакитний прапор над Білим домом, а фактично над столицею комуністичної імперії... А Петро Перепуст втановив український прапор на одному з танків, які стали на оборону Білого дому, екіпаж якого був з українців... Через три дні – 24 серпня Верховна Рада УРСР проголошує Незалежність України! Члени Асоціації привозять в Київграду та у саму Верховну Раду України два прапори з Барикад біля Білого дому... Проте боротьба з проімперськими силами ще тривала. За пропозицією Голови Асоціації Євгена Сярого, її члени всю осінь аж до 1 грудня 1991 року щоденно роздають у кожне купе кожного поїзда, які відправлялися з Москви в Україну, особливо на її Схід та Південь, листівки про необхідність виходу України з тоталітарного СРСР. А отримували ці листівки щоденно з Києва та Львова пачками. За тиждень до самого референдуму, за пропозицією Сярого, ми всі роз'їхалися по родичах на Сході та Півдні України (бо саме там вирішувалася доля Незалежності!) та продовжували роздавати листівки, але вже на місцевих автостанціях, щоб дійти до найвіддаленіших сіл... Які ми були тоді щасливі, коли почули про результати першого грудневого референдуму.

Україна стала незалежною державою, перед нею постала серед багатьох інших і потреба у високопрофесійних і (головне!) патріотичних дипломатичних кадрах. Євген Степанович розпочинає в статусі 2-го секретаря консульства України в Москві займатися проблемами

української діаспори в Росії, адже він їх знав як ніхто інший... Передусім це були проблеми повернення офіцерів-українців на службу в незалежну Україну. Пізніше, вже в зрілому віці, закінчує Дипломатичну академію в Києві та їде працювати Консулом України в Узбекистані, де переймається проблемами повернення на Батьківщину репресованих сталінським режимом кримських татар. Після повернення до Києва плідно працює в апараті МЗС, вирішуючи проблеми українських громадян, які потрапляли в різноманітні халепи, перебуваючи за кордоном. Пригадується одна з розмов під час, на жаль, нечистих з Євгеном зустрічей, коли він розповів про одну з багатьох історій визволення наших співвітчизників завдяки втручання його відділу з однієї гарячої точки на неспокоїній планеті. "Люди плакали й цілували українську землю під ногами і нас, зовсім незнайомих їм співробітників МЗС, які приїхали в Бориспіль зустрічати їх чартерний рейс з країни, де розпочалася війна... Саме в такі моменти відчуваєш необхідність своєї праці заради людей й гордишся державою, яка реально захищає своїх громадян..." Згодом МЗС довірив Євгенові Сярому важливу й відповідальну роботу з українською діаспорою в Німеччині – працювати Консулом Генерального консульства України у Мюнхені. Під час прощання з Євгеном в Києві ми попросили його побувати на кладовищі, де похований великий провідник української нації Степан Бандера, та покласти квіти від українців, колишніх москвичів, що він з великим задоволенням і зробив.

На превеликий жаль, Доля перервала професійний і життєвий шлях Євгена Степановича в розквіті сил... Не стало Людини з великої букви в усіх відношеннях: як великого патріота України..., як громадського діяча – зачинателя багатьох патріотичних справ..., як професіонала своєї справи..., як вірного друга і порадирика для дуже багатьох з нас, хто мав за щастя бути знайомим з ним..., як вірного сина, чоловіка і батька... Вічна йому пам'ять.

Від імені та за дорученням всіх друзів Євгена Сярого

Георгій ЛУК'ЯНЧУК

На світліні в Національному центрі ім. Степана Бандери зліва направо: Дмитро СТЕПУРА, Євген СЯРИЙ, Павло ЖОВНІРЕНКО, Юрій КОНОНЕНКО та Георгій ЛУК'ЯНЧУК

НАША МОВА КАЛИНОВА...

ЯК МИ ГОВОРИМО І ПИШЕМО

НЕПРАВИЛЬНО

Близькі по духу...
Завідувач відділом...
Остаток товару...
Кращі з кращих...
Крутий кип'яток...
Мінливе щастя...
Взяти пробу крові...
Допускаються помилки...
Завернути у папір...
Обирати в академіки...
Одягти чоботи...
Не перевелися взятчонники...
Переймати досвід...
Затасканий штамп...
Нав'язлива ідея...
Посвячені у таємниці мистецтва...
З великим трудом...
Дивитися іншими очима...
Комок у горлі стоїть...
Богослужіння під відкритим небом...

ПРАВИЛЬНО

Споріднені духом...
Завідувач відділу...
Залишок товару...
Найкращі, щонайкращі...
Окріп...
Зрадливе щастя...
Провести забір крові...
Припускаються помилки...
Загорнути у папір...
Обирати академіком...
Взути чоботи...
Не бракує хабарників...
Запозичувати досвід...
Заяложений штамп...
Настирлива (невідчепна) ідея...
Добре обізнані з таємницями мистецтва...
З великими труднощами...
Дивитися по-іншому...
Клубок у горлі стоїть...
Богослужіння просто неба...

Підготувала Марія ВОЛОЩАК

Практичні посібники Марії Волощак **"Неправильно – правильно. Довідник з українського слововживання", "Збірник мовностилістичних порад лінгвістів, літературознавців, публіцистів", "Складні випадки правопису та відмінювання прізвищ і географічних назв"** можна замовити тел. 044-353-19-77, моб. 050-385-91-86, e-mail: voloschak@yandex.ru

Видавець Конгрес українських
Націоналістів
Засновник та шеф-редактор
Степан Брацюнь
Редакційна колегія Іван Белебега,
Іван Головацький,
Ярослав Радевич-Винницький.

Адреса редакції: 01001,
вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ;
тел./факс (044) 279-78-08
e-mail: nacija@ukr.net

Адреса видавця: 01004, вул. Антоновича, 36,
м. Київ, тел./факс 235-37-61

Реєстраційне свідоцтво:
Серія КВ № 7970, видане Державним
комітетом інформаційної політики,
телебачення та радіомовлення України
08.10.2003 р.

Передплатний індекс: 09715
Банківські реквізити: СПД Брацюнь
Степан, р/р №26008013932801 у філії
"Центральне регіональне управління ВАТ
"Банк "Фінанси і кредит", ТОВ м. Київ,
МФО 300937, ЄДРПОУ 2305606776

Газету набрано і зверстано
у комп'ютерно-видавничому центрі
Конгресу українських Націоналістів.

Газету видруковано у ТОВ "Поліграфічна
компанія "Інтерекспресдрук"
Замовлення №
Наклад 14 000 прим.
Ціна договірна

Реклама приймається тільки від національ-
ного товаровиробника. За достовірність рек-
лами редакція відповідальності не несе.
Відповідальність за достовірність фактів
несе автор. Редакція не завжди поділяє точ-
ку зору автора. Редакція залишає за собою
право редагувати і скорочувати матеріали.
Рукописи не рецензуються і не поверта-
ються. Листування лише на сторінках газети.